Trafikförvaltningen
Trafikavdelningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-01-14

Ärende
TN 2019-1327TN
2019-1327

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Handläggare
Fredrik Cavalli-Björkman
08-686 3904
fredrik.cavalli-bjorkman@sll.se

Trafiknämnden
2020-02-18, punkt 11

Svar på skrivelse från Vänsterpartiet 2019-11-25 angående rutiner för användande av alkolås

Ärendebeskrivning

Enligt skrivelsen från Vänsterpartiet daterat 2019-11-25 har resenärer uttryckt en oro för att trafiksäkerheten äventyras av att bussförarna inte blåser i alkolåsen då det enligt deras skrivelse har framkommit att påstigande bussförare vid förarbyte ute på linjen inte alltid blåser i alkolåset innan föraren kör vidare med bussen.

Vänsterpartiet har i sin skrivelse framfört att de yrkar på, i likhet med den spårbundna trafiken, att bussförare skulle ha stationära alkolås i depåer och rastlokaler när trafiksäkerhetspolicyn ändrades 2017. Anledning till yrkandet är att de anser att många bussförare upplevt starkt obehag när alkolåsen visat fel vid blåsande ombord och de blivit oskyldigt misstänkliggjorda inför resenärer.

Vänsterpartiet vill i sin skrivelse få svar på följande frågeställningar:

1. Hur ser rutinen för användandet av alkolåsen i busstrafiken ut?
2. Följs rutinerna?
3. Hur säkerställs det att rutinerna följs?
4. Hur skulle rutinerna kunna förbättras för en god trafiksäkerhet och arbetsmiljö?

Trafikförvaltningen
Trafikavdelningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-01-14

Ärende
TN 2019-1327

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Beslutsunderlag

Förvaltningschefens tjänsteutlåtande samt skrivelse från V angående rutiner för användande av alkolås, inkommen 2019-11-25.

Förslag till beslut

Trafiknämnden föreslås besluta följande.

1. Skrivelsen anses besvarad.

Förslag och motivering

Bakgrund

Alkolås finns i alla bussar som kör i SL-trafiken. Trafikförvaltningen har gjort bedömningen att alkolåsen bäst placeras i bussfordon enligt den branschgemensamma standarden av praktiska och ekonomiska skäl och då alkolås är vanligt förekommande i vägfordon.

Överväganden och motivering

Trafikförvaltningen har, vid införandet av alkolås gjort bedömningen att alkolåsen bäst placeras i bussfordon av praktiska och ekonomiska skäl. Alkolås i bussarna är numera en del av den branschgemensamma standarden vilket trafikförvaltningen av praktiska, miljömässiga och ekonomiska skäl vill följa så att bussarna kan användas av leverantörerna i hela Sverige och därmed har ett andrahandsvärde. Busstrafiken är dessutom mer rörlig än spårbunden trafik. Raster och byten sker oftast på samma ställen, dock ska det finnas möjlighet att kunna flytta bytespunkt, både tillfälligt och permanent.

Skrivningarna i avtalen kan skilja sig något beroende på avtalsgeneration. I E31 och E32, som hade avtalsstart 2019 och följer branschstandard Buss 2014 är beställarens krav följande:
”Alla bussar och tjänstefordon ska vara utrustade med alkolås. Trafikutövaren ansvarar för att alkolåsen alltid är i funktion, och förhindrar överträdelse av gällande lagstiftning 4§ lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott.

Trafikförvaltningen
Trafikavdelningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-01-14

Ärende
TN 2019-1327

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Alkolåset ska ha en loggningsfunktion som säkerställer att Beställaren kan få alla uppgifter om all användning av alkolåset.

Trafikutövaren ska ha sådan inarbetade rutiner för att säkerställa att ingen personal kör påverkad."

Svar på frågeställningar från Vänsterpartiet

Hur ser rutinen för användandet av alkolåsen i busstrafiken ut?
Alkolåset i bussen ska användas:

- varje gång bussföraren påbörjar ett arbetspass.
- varje gång buss byter förare.
- efter längre förarrast om inte förarbyte sker (ca tjugo (20) min)

Följs rutinerna?
Trafikutövarna har ansvar att följa undertecknat trafikavtal. Krav i avtalen som inte kan verifieras genom trafikförvaltningens system, såsom utandningsprov, följs upp via revisioner och stickprov.

Hur säkerställs det att rutinerna följs?
Trafikutövaren har åtagit sig att ansluta samtliga alkolås i bussar online till sin trafikledning för larm av positivt utandningsprov. Trafikutövaren har även åtagit sig att vid larm från enskilt utandningsprov omgående informera beställaren. Trafikförvaltningen följer även upp via revisioner och stickprov.

Hur skulle rutinerna kunna förbättras för en god trafiksäkerhet och arbetsmiljö?
Trafikförvaltningen och trafikutövare har dialog om hur vi kan förbättra skrivningar i våra kommande avtal. I arbetet med branschstandarden deltar beställare, trafikutövare och bussleverantörer för att alla ta hänsyn till allas perspektiv. Arbetsgivaransvar och därmed ansvar för förarnas rutiner finns dock hos trafikutövare.

Sara Catoni
Tf Förvaltningschef

Fredrik Cavalli-Björkman
Trafikdirektör

Trafikförvaltningen
Trafikavdelningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-01-14

Ärende
TN 2019-1327

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Region Stockholm

SKRIVELSE
2019-11-25

5.

Trafiknämnden

Vänsterpartiet

Angående rutiner för användande av alkolås

Resenärer har till oss uttryckt en oro för att trafiksäkerheten äventyras av att bussförarna inte blåser i alkolåsen. Det har framkommit att påstigande bussförare vid förarbyte ute på linjen inte alltid blåser i alkolåset innan hen kör vidare med bussen. Därmed skulle hen kunna vara onykter och vara en allvarlig trafikfara. Att det är möjligt att genomföra ett förarbyte utan att den nya föraren behöver blåsa är således oroande.

När ändring i trafiksäkerhetspolicyn för SL-trafiken rörande alkolås var uppe för beslut i trafiknämnden i november 2017 var vårt och Socialdemokraternas förslag att alkolåsen, i likhet med dem inom spårbundna trafiken, skulle göras stationära och vara placerade i rastlokaler och depåer. Vårt skäl till det var att många bussförare upplevt starkt obehag när maskinerna visat fel vid blåsande ombord och de blivit oskyldigt misstänkliggjorda inför resenärerna, samt att de har blivit uthängda i sociala medier. Vi ansåg då, och anser idag, att det inte är en god arbetsmiljö för förarna att tvingas blåsa inför passagerarna. Om det är så att rutinen för alkolåsen kringgås kan det möjligen vara en konsekvens av det upplevda obehaget att tvingas blåsa inför trafikanterna.

Med hänvisning till ovanstående vill vi ha svar på följande frågor:

6. Hur ser rutinen för användandet av alkolåsen i busstrafiken ut?

7. Följs rutinerna?
8. Hur säkerställs det att rutinerna följs?
9. Hur skulle rutinerna kunna förbättras för en god trafiksäkerhet och arbetsmiljö?